

FLORENCE NIGHTINGALE (1820-1910), ÎNTEMEIETOAREA NURSINGULUI, LA BICENTENAR

FLORENCE NIGHTINGALE (1820-1910), THE FOUNDER OF NURSING, AT THE BICENTENARY

*Liliana David*¹, *Dorin Farcău*¹, *Dan L. Dumitrașcu*¹, *Liliana Rogozea*²,
¹UMF Iuliu Hațieganu Cluj-Napoca,
²Universitatea Transilvania din Brașov
Autor corespondent: Dan L. Dumitrașcu, email ddumitrascu@umfcluj.ro

Abstract:

Background and aim: In observation of the bicentennial of Florence Nightingale, we present a historical evocation of this important figure of the history of medicine.

Methods: We undertook a literature search on internet and manually of the papers on Florence Nightingale. Pertinent information for the purpose of this presentation was retained.

Results: We present here main biographical data on Florence Nightingale, who was born 200 years ago. She is considered now the founder of the modern nursing. Her life was an example of abnegation and self-sacrifice leading her to a chronic loss of health.

Conclusions: At the bicentennial of Florence Nightingale, it is very important to recollect her contribution to the organization and development of the medical nursing.

Rezumat

Scop: Cu ocazia bicentenarului lui Florence Nightingale, ne-am propus o evocare de istoria medicinei.

Metodă: S-a efectuat o căutare pe internet și manual a lucrărilor despre Florence Nightingale, reținându-se informațiile pertinente acestei prezentări. Datele au fost incluse într-o evocare de istoria medicinei.

Rezultate: Sunt prezentate momentele cele mai importante din viața lui Florence Nightingale, născută cu 200 ani în urmă. Florence Nightingale este considerată pe bună dreptate inițiatoarea nursingului modern. Viața sa a fost un exemplu de abnegație și autosacrificiu, care au dus-o la pierderea sănătății. Literatura românească este destul de săracă privitor la viața și opera ei.

Concluzie: La împlinirea a 200 de ani de la nașterea lui Florence Nightingale, este important să fie evocate contribuțiile sale la organizarea asistenței medicale de nursing.

Key-words: *biography, Florence Nightingale, history of medicine, healthcare*

Cuvinte cheie: *biografie, Florence Nightingale, istoria medicinei, nursing*

Introducere

Cu ocazia aniversării a 200 ani de la nașterea lui Florence Nightingale, lucrarea de față, care este un review narativ, își propune să prezinte principalele momente din biografia sa, împreună cu principalele sale realizări. Evocarea fondatoarei nursingului modern este însoțită de prezentarea impactului personalității sale asupra medicinei și asociațiilor filantropice de azi.

Biografia

Florence Nightingale s-a născut în

primăvara anului 1820 în orașul Florența din Italia, al cărui nume îl poartă (*Anonymous, 2012, Nightingale F., 1969, history.com, 1969*). Părinții săi erau cetățeni britanici din clasa socială influentă și se găseau într-un sejur îndelungat prin Italia. Abia când Florence avea mai mult de un an s-a întors cu familia în Anglia și a copilărit în condiții materiale opulente pe domeniile familiei sale. A primit o educație deosebită supervizată de tatăl său. În copilărie a dezvoltat convingerea că este predestinată să facă fapte bune în folosul umanității și și-a

dezvoltat personalitatea în spiritul dedicării către cei nevoiași.

În timpul unui voiaj în Franța are posibilitatea să se familiarizeze cu opiniile unor exponenți ale emancipării femeilor, ea devenind întreaga viață o avocată a egalității între sexe și a nevoii emancipării femeilor din rolul de gospodină pe care li-l atribuia societatea din prima jumătate a secolului XIX.

Pentru a nu fi perturbată în inițiativele sale, ea a refuzat pe toți posibii parteneri care se interesau de ea, respingând ideea de a avea un mariaj și familie, deși era considerată o femeie frumoasă și atractivă.

A călătorit mult, mai ales în bazinul mediteranean, scriind jurnale de călătorie (*Anonymous, 2012, Nightingale F., 1969, history.com, 1969*).

Constantă principiilor sale de viață, a participat la Războiul Crimeei (1853-1856), de fapt un precursor al conflagrațiilor mondiale din secolul XX. Aici nu a încetat să fie prezentă în rândul soldaților britanici răniți, oferindu-le asistență medicală, conform standardelor și posibilităților epocii.

Pe vremea aceea medicii erau puțini, aveau mijloace reduse, societatea privea indiferentă frecvent pe combatanți, mortalitatea

răniților depășea mortalitatea de pe câmpul de bătălie. Doar la Scutari, unde se găsea o cazarmă unde lucra Florence Nightingale, peste 4000 de morți au decedat în lazaret în doar câteva luni.

Obișnuia să meargă pe câmpul de luptă și noaptea, spre a căuta și îngriji răniți, așa încât a devenit celebră sub porecla „Doamna cu lampa” deoarece ținea în mână o lampă tip opaiț, precursora bateriilor de astăzi.

Faptele sale de curaj și abnegație au făcut înconjurul lumii. Să nu uităm că Războiul Crimeii este considerat primul război reflectat în presă, iar Carol Popp de Szatmary, plecat din Țările Române, este considerat primul fotoreporter de război din lume, datorită fotografiilor realizate de pe câmpul de luptă sau din spatele lui.

După război revine în Anglia și își continuă realizările prin organizarea nursingului modern.

Decedează la Londra în 1910 la vârsta de 90 de ani, în deplina admirație a discipolilor săi și a categoriei profesionale reprezentate de nurse.

Asemeni ei, în anii următori tot mai multe femei vor fi implicate în îngrijirea răniților pe front, fiind un exemplu de devotament și civism (*David L, 2018*)

Portretul lui Florence Nightingale este redat între altele pe cartea poștală din Fig. 1.

Fig. 1. Carte poștală cu portretul lui Florence Nightingale (colecție privată).

Crearea nursingului modern de către Florence Nightingale

Învățămintele Războiului Crimeei au determinat-o pe Florence Nightingale să treacă la acțiune în scopul ameliorării și intensificării asistenței medicale mai ales pe timp de război. Era plină perioadă de extindere colonială, care nu se putea petrece fără războaie, deci fără victime. În acea epocă răniții erau lăsați pe câmpul de luptă urlând de durere, deshidratați,

sub intemperii. Să nu uităm că ideea de a înființa Crucea Roșie i-a venit lui Henri Dunant după ce a văzut descumpănit urmările luptei de la Solferino din 1859, deci se poate spune că Dunant și Nightingale au fost nu doar contemporani ci au intuit aproape simultan nevoia de a acționa în favoarea victimelor războiului și a prizonierilor de război (Nightingale F., 2010).

Fig. 2. Activitatea de îngrijire a lui Florence Nightingale (Muzeul Florence Nightingale, fotografie 2019; realizată cu ocazia vizitării muzeului și reprodusă cu acordul Muzeului).

Prin urmare Florence Nightingale și-a dat seama că este nevoie de numeroase femei care să se pregătească pentru a oferi alinare și îngrijire medicală celor răniți și bolnavi. Pentru a împlini acest obiectiv, a organizat prima școală de nursing din lume, la Londra, la St Thomas Hospital. Era pentru prima dată când îngrijirea pacienților era luată de sub monopolul diferitelor ordine călugărești și era încredințată

unor profesioniști pregătiți ad-hoc.

În afară de aceasta, Florence Nightingale s-a angajat intens în lupta socială. S-a pronunțat pentru desființarea prostituției, pentru combaterea foametei mai ales în Asia, pentru accesul femeilor la muncă etc. (Nightingale F., 1916).

Era o foarte convingătoare scriitoare și oratoare, insistentă în a își impune opiniile. Spre a fi mai elocventă a studiat statistica și a realizat

diagrame și grafice pentru expunerea vizuală a informațiilor statistice (*history.com, 1969*).

Moștenirea lui Florence Nightingale

Opera ei a pus bazele nursingului laic modern. Încă din a doua jumătate a secolului XIX instituțiile medicale britanice au fost deservite de nurse care au contribuit substanțial

la creșterea îngrijirii pacienților.

Școlile de asistente medicale au fost apoi deschise în toată lumea, așa încât și la noi în țară au apărut insistații de educare și instruire a personalului mediu medical, organizat acum sub forma facultăților de asistente medicale la majoritatea școlilor de medicină din România.

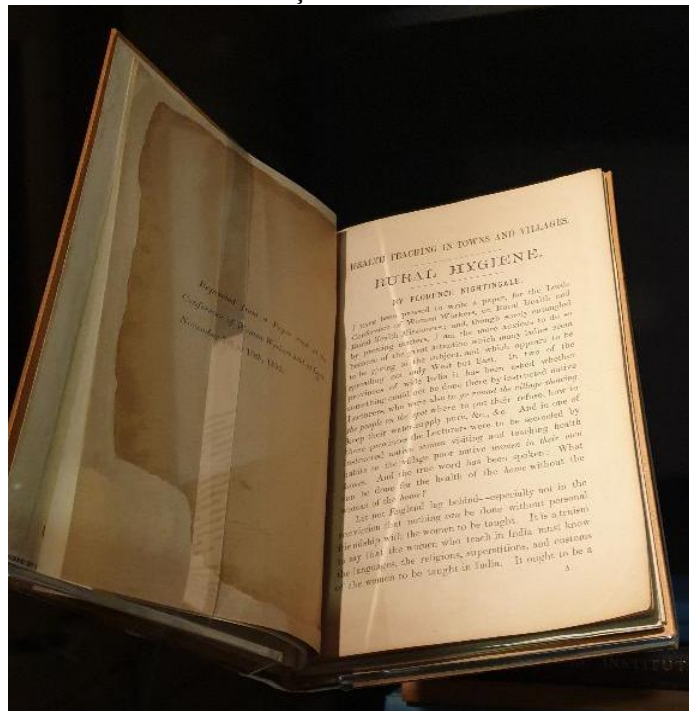

Fig. 4. Cartea *Igiena Rurală* de Florence Nightingale (Muzeul Florence Nightingale, fotografie 2019).

Memoria ei este cinstită în întreaga lume, dar personalitatea ei rămâne în centrul atenției mai ales datorită fundației omonime.

Numele lui Florence Nightingale apare în prezent în toponimie, în numismatică, filatelie, cartofilie, bibliofilie. Cu regret, în România nu există încă monografii dedicate ei, dar numele său este citat în cărțile de istoria nursingului.

Comitetul Internațional de Cruce Roșie conferă din 1912 o medalie instituită în onoarea și memoria lui Florence Nightingale. Despre ea au fost realizate piese de teatru, filme, opere de artă plastică etc.

A avut din păcate și contestatari, dintre care unii au încercat să spună că adevărata persoană care a înființat nursingul nu a fost Florence Nightingale ci Mary Seacole din Jamaica, și ea participantă la Războiul Crimeei (*McDonald, 2014, Messmer PR, Parchment Y., 1998, Harold E., 2009, Staring-Derks C, Staring J, Anionwu EN. M, 2015*).

Concluzie

Florence Nightingale, născută acum 200 de ani, a fost una dintre cele mai importante personalități feminine. Contribuția sa la fondarea învățământului modern de nursing reprezintă un pas foarte important în dezvoltarea educației medicale.

Mulțumiri: Alese mulțumiri Muzeului Florence Nightingale din Londra pentru experiența extraordinară pe care o ai vizitând muzeul și pentru permisiunea de a prezenta două din exponatele din muzeu.

Acknowledgments: Thank you to the London Florence Nightingale Museum for the extraordinary experience which you can have during the period when you visit the museum and for permission to present two of the museum exhibits.

Bibliografie

- [1] Anonymous: Florence Nightingale: înger sau creație a presei? *Medica Academica* 2012, 12 apr.
- [2] David, L., Măgurean, I. D., Rogozea, L., & Dumitrașcu, D. L. (2018). Queen Mary of Romania, nurse in World War 1: Two novel press photographs. *Jurnal Medical Brasovean*, (2), 92-95.
- [3] Harold E. Mary Seacole: self taught nurse and heroine of the Crimean War. *J Perioper Pract.* 2009;19(9):304-5.
- [4] History.com editors: Florence Nightingale, www.history.com updated 2019
- [5] McDonald L. Florence Nightingale and Mary Seacole on nursing and health care. *J Adv Nurs.* 2014; 70(6):1436-44. doi: 10.1111/jan.12291.
- [6] Messmer PR, Parchment Y. Mary Grant Seacole: the first nurse practitioner. *Clin Excell Nurse Pract.* 1998; 2(1):47-51.
- [7] Nightingale F. Cassandra: an essay. 1979. *Am J Public Health.* 2010, 100(9):1586-7.
- [8] Nightingale F. Florence Nightingale and the War. *Letter Hospital (Lond 1886).* 1916 26;59 (1550): 487-488.
- [9] Nightingale F. *Notes on Nursing: What It Is, and What It Is Not*, Dover Publications 1969
- [10] Staring-Derks C, Staring J, Anionwu EN. Mary Seacole: global nurse extraordinaire. *J Adv Nurs.* 2015; 71(3):514-25. doi: 10.1111/jan.12559. Epub 2014 Nov 10.

Contribuția autorilor: conceptualizare: LD, DF, DLD; RL.; culegerea datelor CI, EAD, AE, CD LD, DF, DLD; RL, scriere-pregătirea textului inițial DLD; revizuire și editare: DLD, RL

Conflict de interese: Nu există conflict de interese